

Rikospoliisin kemisti opetti lukiolaisia:

Oikea rikoskemisti ei säntää rikospaikalle

Rikoskemistin työ kuulostaa jännittävältä! Näin totesi moni kemian laborointikurssin opiskelija Mäntsälän lukiolla, kun Keskusrikospoliisin rikoskemisti **Sani Marttila** esitteli rikoslaboratorion toimintaa ja rikoskemistin työnkuva. Marttila työskentelee Suomen ainoassa rikosteknisessä laboratoriossa Vantaan Jokiniemessä.

Suurella yleisöllä on helposti väärä kuva rikoskemistin työstä – kiitos amerikkalaisten tv-sarjojen, joissa kemisti kiittää rikospaikalle ottamaan näytteitä. – Todellisuudessa rikoskemisti ei yleensä itse mene rikospaikalle vaan näytteiden kerääminen kuuluu poliisin rikosteknisille tutkijoille, Marttila paljasti. Eikä näytteiden tutkinta muutenkaan suju niin yksinkertaisesti kuin rikossarjoissa annetaan ymmärtää – näyte sisään koneeseen ja rikollinen on kiikissä!

– Oikeasti rikoskemistin työ on erittäin suurta tarkkuutta ja huolellisuutta vaativaa työtä, jossa tehdään monenlaisia analyyseja ja tutkimuksia ja verrataan aineistoja keskenään, kertoi Marttila. Suurin osa rikosteknisen laboratorion työstä on DNA-, sormenjälki- ja huumausainetutkimuksia. Tärkein toimeksiantaja on paikallispoliisi, mutta tutkimuspyyntöjä tulee myös rajavartiolaitokselta, tullilta ja Keskusrikospoliisilta.

Rikoskemistiksi voi päästä monta reittiä, opasti Marttila lukiolaisia. Suoraa koulutusta ei ole olemassa vaan työhön tulee ihmisiä monilta eri koulutusaloilta, esimerkkinä kemia ja biologia. Tärkeimpiä ominaisuuksia työssä on pikkutarkka huolellisuus ja erinomainen hahmotuskyky. Noita ominaisuuksia tarvitaan esimerkiksi tutkittaessa sormenjälkiä. DNA-näytteiden kohdalla tutkijan on oltava huolellinen, ettei hänen omaa DNA:taan sekoitu näytteeseen. – Olemme oppineet niin tarkoiksi, että sellaista sattuu harvoin. Kaiken varalta tutkijoilta otetaan kuitenkin DNA-näyte rekisteriin, Marttila kertoi.

Tavallisen kansalaisen DNA:ta ei rekisteröidä, mutta yli puolen vuoden vankeustuomion saaneilta näyte voidaan ottaa talteen. Sormenjälkensä jokainen joutuu antamaan nykyisin passia varten.

Luennon lopuksi Marttila näytti esityksen laittomista laboratorioista. Kuvissa esiteltiin mm. hylätyn rakennuksen WC-tiloihin perustettua

huumelaboratoriota. Sen likaisuus ja epämääräisyys kauhistutti opiskelijoita. – Laittomissa laboratorioissa valmistetut huumeet saattavat sisältää mitä tahansa, joten niiden käyttäminen on erittäin riskialtista, totesi Marttila.

Marttila vieraili lukiolla kemian opettaja **Meri Mattilan** kutsumana. Mattila on innokas kytkemään lukio-opetusta työelämään. – Syysloman jälkeen teemme opintomatkan Neste-Oilin Porvoon jalostamolle, jossa tutustumme tarkemmin yritykseen ja sen toimintaan.

Rikoskemisti Sani Marttila kertoi, ettei rikoskemistin työ ole aivan sitä miltä TV-sarjoissa näyttää.

Vierailun innostamana lukiolla tutkittiin sormenjälkiä. Valteri Partanen (edessä) ja Toni Niinivirta tutkivat suodatinpaperille painettua peukalonjälkeä.